

ĎALŠÍ ÚSPEŠNÝ ROK SPOLKU PERMON MARIANKA

Spolok Permon Marianka aj v roku 2020 zorganizoval pre obyvateľov a návštevníkov Marianky viacero zaujímavých podujatí a aktivít.

Úspešným podujatím bolo Otvorenie sezóny Miniexpozície ťažby a spracovania bridlice v Marianke, ktoré sa v tomto roku uskutočnilo z dôvodu protipandemických opatrení až dňa 28. 6. 2020. Hlavnou témou bolo uvítanie do života novej publikácie „Veľkej knihy o marianskej bridlici“, ktorej vyda-

Autori knihy a hostia na Otvorení sezóny Miniexpozície 2020 (foto: Ivan Paška)

nie finančne podporila obec Marianka. Podujatie otvoril predseda Spolku Permon Marianka Roman Lehotský. S príhovormi vystúpili starosta Marianky Dušan Statelov a predsedníčka záujmového združenia Krajina briedlice z mesta Odry z Českej republiky Alena Zemanová. Zástupcovia autorov publikácie Ján Madarás, Peter Ondrus, Jozef Král a Roman Lehotský stručne predstavili prítomným obsah jednotlivých kapitol. Publikáciu, ktorá sa víjala do života tradične posypaním drvenou bridlicou, požehnal biskup a prvý ordinár Ordinariátu ozbrojených síl a ozbrojených zborov SR Mons. František Rábek. Na záver si mohli návštevníci pozrieť Miniexpozíciu.

Miniexpozícia ťažby a spracovania bridlice v Marianke, ktorá bola vytvorená Spolkom Permon Marianka v roku 2014 v ústí Bridlicovej štólne v Marianskom údolí, bola v roku 2020, v období jún až október, otvorená pre verejnosť spolu 15 krát. V letnej sezóne to bolo každý párný týždeň v nedeľu. Okrem ši-

rokej verejnosti ju navštívili aj žiaci ZŠ zo Záhorskej Bystrice, počas letných prázdnin malí futbalisti z kempov Obecného športového klubu Marianka, ohlásená skupina z Chorvátskeho Grobu a účastníci exkurzií OZ Ekovýlety. Významná bola aj návšteva pracovníkov Slovenského banského múzea z Banskej Štiavnice Magdalény Sombathyovej a známeho montánneho fotografa Ľubomíra Lužinu. V rámci sprevádzania po Miniexpozícii boli pre návštevníkov pripravené aj malé tematické výstavy. Počas výstavy historických banských lúčok si mali možnosť návštevníci pozrieť zblízka lojovú funcu, olejový kahanec, celoliatinový kahan, sicílsku tunelársku lampu, Davyho lampu, bezpečnostnú benzínovú vetierku, karbidku,

elektrickú lampu slúžiacu na označenie posledného huntu banského vlaku a súčasnú elektrickú banskú čelovku. Na výstave starých banických prilieb to boli prilby kožené, laminátové, ale aj plastové.

K tradičným podujatiam v Miniexpozícii patrí aj Deň obetí banských nešťastí, tzv. Deň bielych ruží, ktorý sa uskutočnil v Marianke dňa 9. 8. 2020. Počas sprevádzania Miniexpozíciou členovia spolku pripomenuli návštevníkom doteraz známych 12 obetí, ktoré zahynuli pri ťažbe bridlice v rokoch 1863 – 1903 v Marianke. Na záver dňa položili biele ruže ku kaplnke sv. Barbory – patrónky baníkov v Panskom lese.

Začiatkom júla 2020 dala obec Marianka vytlačiť a na okraji Námestia 4. apríla nainštalovať bilbord pozývajúci záujemcov na prehliadku Miniexpozície ťažby a spracovania bridlice v Marianke. Autorom textu a grafického návrhu je Roman Lehotský a autorom fotografií Ivan Paška. Je to ďalší doklad rozvíjajúcej sa spolupráce Spolku Permon Marianka s obcou Marianka smerujúci k dlhodobej podpore cestovného ruchu v tomto regióne.

Spolok Permon Marianka sa v tomto roku dňa 14. 11. 2020 vo večerných hodinách opäť aktívne zapojil do medzinárodnej Noci múzeí a galérií 2020. Z dôvodu protipandemických opatrení nemuseli po prvýkrát chodiť záujemcovia o program do Miniexpozície ťažby a spracovania bridlice do Marianky, ale spolok prišiel za nimi online domov. Prostredníctvom aplikácie ZOOM

Požehnanie knihy biskupom Mons. Františkom Rábekom (foto: Ivan Paška)

sme im predstavili dve prezentácie, premietli dokumentárny film „Putovanie za marianskou bridlicou“ a spoločne si zalistovali v publikácii „Veľká kniha o marianskej bridlici“.

Spolok Permon Marianka sa podieľal aj na 3. ročníku Detskej baníckej akadémie JUDr. Dušana Vilima, ktorú dňa 29. 8. 2020 zorganizoval v Pezinku Malokarpatský banícky spolok. Súčasťou spolkového stanoviska bola prezentácia marianskej bridlice a najvýznamnejších bridlicových výrobkov z Marianky – školskej písacej tabuľky a strešnej krytiny. Nechýbala ani ukážka osekávania bridlice a vyhotovovanie bridlicových srdiečok. Podujatia sa zúčastnilo až 150 detí.

Zástupca Spolku Permon Marianka sa zúčastnil dňa 9. 7. 2020 pri meste Odry slávnostného otvorenia Flascharova dolu pre verejnosť. Približne 300 metrov chodieb v dvoch etážach prepojených rebríkmi umožňuje záujemcom prehliadku banských chodieb, ťažobných komôr, základok vytvorených z bridlicových blokov a dobre odkrytej bridlicovej vrásky. Po Raabovej štole je to už druhé verejnosti sprístupnené banské dielo na bridlicu v Českej republike.

Históriu ťažby a spracovania bridlice v Marianke pripomenuli členovia spolku aj poslucháčom Slovenského rozhlasu. Rádio Regina dňa 23. 8. 2020 odvysielalo v rámci do-

kumentov o obciach „Zvony nad krajinou“ reláciu o Marianke a dňa 7. 11. 2020 to bolo v rámci relácie Panoráma.

Zástupcovia Spolku Permon Marianka sa zúčastnili dňa 24. 1. 2020 rokovania Rady Združenia banských miest a obcí Slovenska v Handlovej a jeho valného zhromaždenia dňa 16. 7. 2020 v Banskej Štiavnici.

Nášmu členovi, Ivanovi Paškovi, bol v tomto roku za dlhoročnú aktívnu činnosť v spolku udelený Čestný odznak ministra hospodárstva SR „Za zachovanie tradícií“.

Žiaľ pre pandémiu boli nako- niec zrušené plánované celoštátne podujatia, na ktoré boli členovia spolku prihlásení, a to 13. stretnutie banských miest a obcí Slovenska v Prešove, ako aj 24. stretnutie banských miest a obcí Českej republiky v Žacléři.

Spolok Permon Marianka v súčasnosti pripravuje putovnú výstavu s pracovným názvom „Svet marianskej bridlice“, na ktorom vo forme rollu-

Deti z Chorvátskeho Grobu píše griflíkom na školskú bridlicovú tabuľku (foto: Ivan Paška)

pov predstaví návštevníkom najdôležitejšie informácie o marianskej bridlici, jej geológii a skamenelinách, Bridlicovej štôlni v Marianskom údolí, Miniexpozícii, o histórii ťažby a spracovaní bridlice v Marianke, osobnosti P. E. Bontouxa, o výrobkoch z marianskej bridlice a ďalšie. Súčasťou výstavy bude aj replika drevenejkozy na výrobu strešných bridlicových škridiel. Už teraz sa môžeme na výstavu tešiť.

Roman Lehotský

Pohľad do Miniexpozície s výstavou historických banských lúč (foto: Roman Lehotský)

Bridlicové srdiečko je typickým suvenírom z Miniexpozície (foto: Ivan Paška)

3 zostavovatelia, 10 autorov, 11 kapitol, 280 strán a takmer 300 fotografií. To sú základné parametre „Veľkej knihy o marianskej bridlici“, ktorú vydal Spolok Permon Marianka s finančnou podporou obce Marianka. Pre veľký záujem musela byť už urobená jej dotlač. Nemala by chýbať ani vo vašej knižnici.

Vydal Spolok Permon Marianka s finančnou podporou obce Marianka

Publikáciu si môžete objednať na spm@marianka.eu.

